

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

RADA EUROPY

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA LEWANDOWSKI i LEWANDOWSKA przeciwko POLSCE

(Skarga nr 15562/02)

WYROK

STRASBURG

13 stycznia 2009

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez artykuł 44 § 2 Konwencji.. Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej.

W sprawie Lewandowski i Lewandowska przeciwko Polsce,
Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako
Izba złożona z następujących sędziów:
Nicolas Bratza, *Przewodniczący*,
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Nebojša Vučinić, *sędziowie*,
oraz Lawrence Early, *Szef Kancelarii Sekcji*,
obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 9 grudnia 2008,
wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 15562/02) wniesionej do Trybunału przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej stosownie do artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez dwoje obywateli polskich, pana Czesława Lewandowskiego i panią Danutę Lewandowską („skarżący”) w dniu 14 marca 2002. Wnieśli oni skargę w imieniu swojego syna, Pawła Lewandowskiego, który popełnił samobójstwo w dniu 27 maja 2001.

2. Skarżący byli reprezentowani przez pana A. Bodnara z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka (Warszawa). Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez swojego Pełnomocnika, pana J. Wołosiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący w szczególności zeznali, że stosownie do artykułu 3 Konwencji ich syn doświadczył znęcania się podczas zatrzymania przez policję w areszcie.

4. W dniu 28 września 2006 Przewodniczący Czwartej Sekcji postanowił zawiadomić Rząd o wniosku sądowym. Postanowił również, że przedmiot skargi zostanie rozpatrzony równocześnie z kryterium dopuszczalności skargi (artykuł 29 § 3).

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

5. Skarżący urodzili się odpowiednio w roku 1949 i 1953 i mieszkają w Legionowie.

1. Zatrzymanie syna skarżących

(a) Stanowisko skarżących

6. Wieczorem 3 sierpnia 2000 syn skarżących i jego dwaj przyjaciele, T.D. i G.S. pili piwo na ulicy w Legionowie. Po rozbiciu szyby na tablicy ogłoszeń przez G.S. cała trójka uciekła.

7. W związku z tym zdarzeniem około 22.45 tego samego dnia Paweł Lewandowski został zatrzymany przez dwóch funkcjonariuszy policji, M.K. i A.J. Funkcjonariusze policji ustalili tożsamość syna skarżących i polecili mu, żeby wsiadł do samochodu policyjnego. Syn skarżących dopytywał się powodu zatrzymania. Zadzwoił do swojej siostry z telefonu komórkowego, informując ją o zaistniałej sytuacji. Jeden z funkcjonariuszy policji zapytał Pawła Lewandowskiego „czy coś mu się nie podoba”. Drugi funkcjonariusz zapytał go o adres zamieszkania i oświadczył, że wniosą skargę o obrazę funkcjonariuszy policji.

8. Wkrótce potem funkcjonariusze policji polecili synowi skarżących opuszczenie samochodu. Po przejściu przez ulicę powalili go i zaczęli kopać. Reagując na powyższe, Paweł Lewandowski zaczął obrażać funkcjonariuszy policji i rzucał pod ich adresem groźby. Zajście obserwował D.G. z pobliskiej posesji.

9. Mniej więcej w tym samym czasie dwóch przyjaciół Pawła Lewandowskiego, T.D. i G.S. zostało zatrzymanych przez innych funkcjonariuszy policji.

10. Następnie syn skarżących został odwieziony na komisariat policji w Legionowie. Podpisał protokół zatrzymania, który stwierdzał, między innymi, że był on podejrzany o obrazę i napaść na funkcjonariusza policji. Syn skarżących nie skarżył się na stan zdrowia. Badanie zawartości alkoholu wskazało, że poziom stężenia alkoholu we krwi wynosił 1,38. Syn skarżących nie otrzymał żadnej pomocy medycznej podczas zatrzymania w areszcie, pomimo że widoczne były ślady obrażeń.

11. Pawła Lewandowskiego zwolniono z aresztu 5 sierpnia 2000 roku około godziny 10. W dniu zwolnienia udał się w towarzystwie rodziców do lekarza. W dniu 5 sierpnia 2000 roku dr D.S. wystawił świadectwo lekarskie dla syna skarżących następującej treści:

„Stan zdrowia po pobiciu. Opuchnięcie i zaczerwienienie lewej górnej powieki. Siniaki po lewej stronie czoła, prawej stronie szyi oraz na wewnętrznej stronie obu ramion. Ból przy lekkim ucisku w okolicy tyłu czaszki i poniżej prawego zębra.”

(b) Stanowisko Rządu

12. Syn skarżących został zatrzymany w dniu 3 sierpnia 2000 roku jako podejrzany o niszczenie mienia publicznego. Oskarżony był również o kopanie i rozbijanie prywatnych samochodów podczas ucieczki z miejsca

zdarzenia. Był w stanie nietrzeźwym po wypiciu piwa z dwoma przyjaciółmi, T.D. and G.S.

13. Dwaj funkcjonariusze policji M.K. i A.J. przybyli na Aleję Róż, gdzie inny patrol policji usiłował zatrzymać sprawców wykroczenia. Zbliżający się funkcjonariusze policji zauważyli trzech mężczyzn uciekających do lasu. Syn skarżących został schwytany pierwszy. Podczas oporu stawianego przy zatrzymaniu, uderzył i kopnął funkcjonariusza policji M.K w prawe udo. Podczas zatrzymania funkcjonariusze policji musieli uciec się do użycia siły, koniecznej z powodu zachowania syna skarżących. Po krótkiej walce syna skarżących powalono na ziemię. Następnie został skuty kajdankami, ponieważ ciągle był agresywny. Syn skarżących używał obelżywego języka wobec funkcjonariuszy policji i rzucał poważne groźby pod ich adresem. Pozostali dwaj mężczyźni zostali zatrzymani przez inny patrol policji.

2. Postępowanie przeciw funkcjonariuszom policji

14. W dniu 11 sierpnia 2000 roku Paweł Lewandowski złożył skargę o przestępstwo do Prokuratury Rejonowej w Legionowie przeciw funkcjonariuszom policji, utrzymując, że został pobity podczas przebywania w areszcie i że jego zatrzymanie było niezgodne z prawem. Syn skarżących twierdził, że całe zajście było oglądane przez świadka z pobliskiej posesji. Podał nazwisko i adres świadka. Załączył również świadectwo lekarskie wystawione w dniu 5 sierpnia 2000, które potwierdziło jego urazy.

15. Prokurator Rejonowy wysłuchał zeznań syna skarżących w dniu 1 września 2000 roku. Paweł Lewandowski stwierdził, że w dniu 3 sierpnia 2000 roku około godziny 22.00 został zatrzymany przez dwóch funkcjonariuszy policji, gdy szedł Aleją Róż z dwoma przyjaciółmi G.S. i T.D. Zeznał również, że został zatrzymany jako rzekomy sprawca rozbicia szyby i pobity przez funkcjonariuszy policji.

16. W dniu 1 października 2000 roku Prokurator Rejonowy wszczął śledztwo w sprawie zarzutu nadużycia siły przez funkcjonariuszy policji podczas zatrzymania syna skarżących.

17. W dniu 25 października 2000 roku T.D. został przesłuchany przez prokuratora. Utrzymywał on, że w dniu 3 sierpnia 2000 roku on i jego przyjaciele, Paweł Lewandowski i G.S. udali się na ulicę Suwalną w Legionowie po matkę G.S. Gdy na nią czekali T.D. nagle usłyszał odgłos rozbijania szyby i postanowił uciec z kolegami. T.D. stwierdził również, że gdy szedł Aleją Róż razem z G.S. zauważyli samochód policyjny i natychmiast uciekli. T.D. tłumaczył takie zachowanie faktem, że byli w stanie nietrzeźwym i mieli przy sobie piwo. T.D. ponadto stwierdził, że widział jednego z funkcjonariuszy policji stojącego obok Pawła Lewandowskiego, ale nie zauważył żadnej przemocy. Oznajmił, że nie widział, żeby syn skarżących został schwytany.

18. G.S. został przesłuchany w bliżej nieokreślonym dniu. Potwierdził początkowy przebieg wydarzeń. Jednak stwierdził, że widział jak jeden z funkcjonariuszy policji, którzy zatrzymali Pawła Lewandowskiego, uderzył go i kopnął.

19. Prokurator wysłuchał zeznań D.G. Świadek zeznał, że wieczorem na początku sierpnia 2000, gdy czekał przy wejściu do domu, zauważył, że jakiś nieznajomy był kopany i bity przez dwóch funkcjonariuszy policji. D.G. również zeznał, że nie widział zdarzenia od początku.

20. Funkcjonariusze policji M.K. and A.J., którzy zatrzymali syna skarżących zeznawali kolejno w dniach 3 i 7 listopada 2000 roku. Przyznali, że użyli środków przymusu bezpośredniego wobec Pawła Lewandowskiego, ponieważ czynnie opierał się zatrzymaniu i był agresywny. Zaprzeczyli, że go kopali.

21. W bliżej nieokreślonym dniu prokurator wysłuchał zeznań J.Z., funkcjonariusza policji pełniącego służbę w komisariacie w Legionowie. Stwierdził on, że funkcjonariusze policji, którzy zatrzymali syna skarżących poinformowali go po przybyciu, że musieli zastosować środki przymusu bezpośredniego z powodu agresywnego zachowania zatrzymanych.

22. W toku śledztwa Prokurator Rejonowy ustalił również, że w dniu 27 października 2000 roku organy ścigania wniosły akt oskarżenia przeciw Pawłowi Lewandowskiemu w związku z oskarżeniem o napaść na funkcjonariuszy policji dokonujących zatrzymania (sprawa nr 1Ds. 1167/00, patrz poniżej).

23. W bliżej nieokreślonym dniu prokurator wysłuchał zeznań dwóch innych funkcjonariuszy policji, P.W. i S.P., którzy brali udział w zatrzymaniu Pawła Lewandowskiego i jego dwóch przyjaciół w dniu 3 sierpnia 2000 roku. Funkcjonariusz policji P.W. zeznał, że słyszał jak mężczyzna zatrzymany przez funkcjonariusza policji M.K. obrażał tego funkcjonariusza i groził mu. Funkcjonariusz policji S.P. oświadczył, że widział, jak Paweł Lewandowski uderzył funkcjonariusza policji M.K. w twarz i w nogę. Oświadczył również, że funkcjonariusze M.K. i A.J. obezwładnili Pawła Lewandowskiego. Funkcjonariusz policji S.P. zaprzeczył, że podczas zatrzymania funkcjonariusze M.K. i A.J. używali siły w sposób bezprawny.

24. W dniu 8 grudnia 2000 roku Prokurator Rejonowy wydał polecenie przygotowania raportu przez lekarza sądowego. Według raportu z dnia 16 grudnia 2000 roku, Paweł Lewandowski odniósł następujące obrażenia w wyniku pobicia w dniu 3 sierpnia 2000 roku:

- 1) obrażenia głowy, bez utraty przytomności, z podejrzeniem wstrząśnienia mózgu, co nie było potwierdzone przez badanie elektroencefalografem;
- 2) siniaki po lewej stronie czoła;
- 3) obrażenia w okolicy lewego oczodołu, opuchliznę i zaczerwienienie lewej górnej powieki;

- 4) obrażenia po lewej stronie szyi w postaci siniaków;
- 5) obrażenia z tyłu głowy w postaci bólu przy ucisku;
- 6) obrażenia obu ramion w postaci siniaków po wewnętrznej stronie;
- 7) obrażenia poniżej żeber po prawej stronie w postaci bólu.

Raport lekarza sądowego zawiera wnioski, które wskazują, że obrażenia odniesione przez Pawła Lewandowskiego miały być uznane jako niewielkie obrażenia cielesne, które znikną po upływie najdalej siedmiu dni w rozumieniu artykułu 157 § 2 Kodeksu Karnego. Wnioski raportu lekarza sądowego:

„Wymienione obrażenia mogły powstać wskutek okoliczności opisanych przez ofiarę”.

25. W dniu 28 grudnia 2000 roku Prokurator Okręgowy w Warszawie postanowił przedłużyć śledztwo. Prokurator Okręgowy uznał, że konieczne są dalsze dowody.

26. Rząd stwierdził, że w dniu 5 stycznia 2001 roku Prokurator Rejonowy zlecił sporządzenie kolejnego raportu przez lekarza sądowego, dotyczącego charakteru obrażeń Pawła Lewandowskiego. Według raportu z bliżej nieokreśloną datą, niemożliwe było ustalenie na podstawie świadectwa lekarskiego z dnia 5 sierpnia 2000 roku, co spowodowało wspomniane obrażenia. Rząd nie przedstawił kopii tego raportu.

27. W dniu 23 marca 2001 roku Prokurator Rejonowy w Legionowie umorzył śledztwo w sprawie oskarżenia o nadużycie siły przez funkcjonariuszy policji. Prokurator odmówił ścigania funkcjonariuszy policji w związku z wykroczeniami opisanymi w artykule 231 § 1 oraz 158 § 1 Kodeksu Karnego, stwierdzając, że nie było wystarczających dowodów na poparcie wniosku, że popełnili oni takie wykroczenia.

28. Prokurator Rejonowy wziął pod uwagę fakt, że podczas przesłuchania w dniu 4 sierpnia 2000 roku w sprawie nr 1Ds. 1167/00 dwaj przyjaciele Pawła Lewandowskiego T.D. i G.S., stwierdzili, że nie widzieli zatrzymania syna skarżących. Prokurator stwierdził, że powyższe oświadczenia są w sprzeczności do zeznań złożonych przez T.D. i G.S. w toku obecnego dochodzenia. Mając na uwadze powyższe oraz biorąc pod uwagę fakt, że byli oni bliskimi przyjaciółmi syna skarżących, prokurator stwierdził, że ich zeznania nie mogą być uznane za wiarygodne.

29. Prokurator Rejonowy uznał, że wersję wydarzeń przedstawioną przez funkcjonariuszy policji, którzy zatrzymali Pawła Lewandowskiego należy uznać za wiarygodną. W ocenie prokuratora wersję wydarzeń funkcjonariuszy potwierdzał raport lekarza sądowego z dnia 16 grudnia 2000 roku. Według raportu obrażenia Pawła Lewandowskiego mogły wynikać z użycia kolan w celu poskromienia go, kopania lub upadku na twardą powierzchnię. Prokurator również stwierdził, że nie ma innych dowodów, które wskazywałyby jednoznacznie, że wersja wydarzeń przedstawiona przez ofiarę jest prawdziwa.

30. W dniu 17 kwietnia 2001 roku Paweł Lewandowski złożył apelację od decyzji do Prokuratora Okręgowego w Warszawie. Paweł Lewandowski w szczególności zakwestionował ustalenia, że zeznania T.D. i G.S. nie mogą być uznane za wiarygodne, ponieważ zeznający są bliskimi przyjaciółmi ofiary i chcieli przedstawić fakty w określony sposób. Paweł Lewandowski również podkreślił, że zeznania niezależnego świadka D.G., który widział kopiących go funkcjonariuszy policji, nie zostały wzięte pod uwagę.

31. W dniu 16 maja 2001 roku Prokurator Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy decyzję z 23 marca 2001 roku i przekazał odwołanie syna skarżących do Sądu Rejonowego w Legionowie do ponownego rozpatrzenia. Prokurator Okręgowy uznał, że prokurator niższej instancji ocenił uzyskane dowody w sprawie w sposób właściwy. Dowody nie wskazują na to, że funkcjonariusze policji przekroczyli swoje uprawnienia. Prokurator Okręgowy stwierdził również, że według raportu lekarza sądowego dołączonego do akt, obrażenia doznane przez Pawła Lewandowskiego mogły być wynikiem uderzenia, kopnięcia lub upadku na twardą powierzchnię. Dlatego nie jest możliwe ustalenie pochodzenia tych obrażeń.

32. W dniu 27 maja 2001 roku Paweł Lewandowski popełnił samobójstwo przez powieszenie w garażu swoich rodziców.

33. W dniu 28 września 2001 roku w Sądzie Rejonowym w Legionowie odbyła się rozprawa. W rozprawie wziął udział przedstawiciel Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Według raportu przygotowanego przez przedstawiciela Prokurator Rejonowy R.G. stwierdził podczas rozprawy, że funkcjonariusze policji pobili syna skarżących.

34. Tego samego dnia Sąd Rejonowy utrzymał w mocy decyzję Prokuratora Rejonowego z dnia 23 marca 2001. W uzasadnieniu decyzji podając, jak niżej:

„Odwołanie nie jest uzasadnione i nie może być utrzymane w mocy. Prokurator prowadzący dochodzenie uzyskał wszelkie dostępne dowody w sprawie, dokładnie i bezstronnie ocenił dowody i podjął właściwą decyzję. Nie można twierdzić, że [prokurator] w sposób arbitralny uznał świadków T.D. i G.S. za niewiarygodnych, ponieważ ci świadkowie, zgodnie z własnym zeznaniem, nie widzieli samego momentu zatrzymania ofiary i nie mogli stwierdzić zasadności użycia siły wobec ofiary. Zeznanie D.G., w przeciwieństwie do tego, co twierdziła ofiara, nie potwierdza, że funkcjonariusze policji przekroczyli swoje uprawnienia, ponieważ on sam [D.G.] nie widział początku zdarzenia. Jednak zeznania funkcjonariuszy policji, którzy interweniowali, są logiczne, spójne i zbieżne.”

3. Postępowanie przeciw synowi skarżących o napaść na funkcjonariuszy policji

35. W dniu 4 sierpnia 2000 roku policja wszczęła śledztwo przeciw synowi skarżących. Został on oskarżony o napaść i obrazę funkcjonariuszy policji (wykroczenia określone w artykułach 222 § 1 oraz 226 § 1 Kodeksu Karnego). Syn skarżących utrzymywał, że został wyciągnięty z samochodu policyjnego i pobity. Obrażanie funkcjonariuszy policji było reakcją na pobicie.

36. W dniu 4 sierpnia 2000 roku zeznawali funkcjonariusze policji M.K. i A.J. Stwierdzili oni, że mieli trudności z zatrzymaniem syna skarżących, ponieważ stawiał opór. Z tego powodu użyli pałek, uderzając go w pośladki. Zakuli go w kajdanki z dużymi trudnościami. Obaj funkcjonariusze policji stwierdzili, że Paweł Lewandowski używał obelżywego języka i rzucał pod ich adresem groźby.

37. Funkcjonariusz policji S.P., który znajdował się w drugim patrolu policji uczestniczącym przy zatrzymaniu, stwierdził, że widział, jak Paweł Lewandowski uderza i kopie funkcjonariusza policji M.K. Stwierdził również, że syn skarżących obraził drugi zespół policji bardzo obelżywymi słowami.

38. Tego samego dnia policja przesłuchała niejakiego E.D., który mieszkał w bloku, w którym została wybita szyba. Zeznał on, że w dniu 3 sierpnia 2000 roku około godziny 22.00, gdy stał na balkonie zauważył trzech mężczyzn, którzy głośno zachowywali się, pili piwo i przeklinali. Jeden z nich zniszczył metalową wycieraczkę przed budynkiem. Żona świadka zapytała ich, co tam robią. Otrzymała obraźliwą odpowiedź, a jeden z mężczyzn wrzucił wycieraczkę do pobliskiego ogrodu. W międzyczasie inny z mężczyzn wybił szybę. Po czym wszyscy uciekli. Podczas ucieczki jeden z mężczyzn kopał samochody zaparkowane w pobliżu, uruchamiając alarmy.

39. W dniu 27 października 2000 roku Prokurator Rejonowy w Legionowie złożył akt oskarżenia w Sądzie Rejonowym w Legionowie przeciw synowi skarżących. Postawiono mu zarzut napaści na funkcjonariusza policji M.K. podczas zatrzymania, obrazę tego funkcjonariusza policji i rzucanie gróźb pod jego adresem. Oskarżono go również o rzucanie gróźb pod adresem funkcjonariusza A.J.

40. W dniu 18 maja 2001 Sąd Rejonowy przeprowadził rozprawę. W dniu 13 czerwca 2001 roku postępowanie przeciw synowi skarżących zostało umorzone z powodu jego śmierci.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE

1. Kodeks Karny 1997

Artykuł 157, w swojej mającej zastosowanie części, przewiduje:

“§ 1. Kto powoduje obrażenia fizyczne lub szkodę na zdrowiu inne niż określone w 156 § 1 (ciężki uszczerbek na zdrowiu), podlega karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do pięciu lat.

§ 2. Kto powoduje obrażenia fizyczne lub szkodę na zdrowiu trwające nie dłużej niż siedem podlega karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do dwóch lat.”

Artykuł 231 § 1 przewiduje:

“Funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do trzech lat.”

2. Użycie siły przez policję

Artykuł 16 ustawy o policji z 6 kwietnia 1990 przewiduje, w swojej mającej zastosowanie części, jak niżej:

„1. W razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom organów policji lub jej funkcjonariuszy, policjanci mogą stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

- 1) fizyczne, techniczne i chemiczne środki służące do obezwładniania bądź konwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów,
- 2) pałki służbowe,
- 3) wodne środki obezwładniające,
- 4) psy i konie służbowe,
- 5) pociski niepenetracyjne, miotane z broni palnej.

2. Policjanci mogą stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom”.

Paragraf 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 roku w sprawie użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego:

„1. Siłę fizyczną stosuje się w celu obezwładnienia osoby, odparcia czynnej napaści albo zmuszenia do wykonania polecenia.

2. Używając siły fizycznej, nie wolno zadawać uderzeń, chyba że policjant działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie, zdrowie ludzkie lub mienie innych osób.”

Paragraf 6 Rozporządzenia przewiduje w swojej mającej zastosowanie części, jak niżej:

„Kajdanki można stosować (...) w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi. ...”

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 3 KONWENCJI

41. Skarżący złożyli skargę na podstawie Artykułu 3 Konwencji o znęcanie się nad ich synem podczas zatrzymania. Twierdzili oni, że funkcjonariusze policji dokonujący zatrzymania spowodowali obrażenia u syna nadużywając siły i gwałcąc jego godność. Twierdzili, że ich syn nie stawiał oporu podczas zatrzymania i podkreślili, że kopanie i bicie osoby nie może być usprawiedliwione, niezależnie od zachowania takiej osoby.

Skarżący również złożyli skargę, że władze nie wyjaśniły w sposób przekonujący przyczyn obrażeń doznanych przez syna, biorąc pod uwagę świadectwo lekarskie i zeznanie D.G.

Skarżący wreszcie stwierdzili, że samobójstwo ich syna było związane ze znęcaniem się przez policję.

Artykuł 3 Konwencji przewiduje, jak niżej:

„Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.”

A. Dopuszczalność

1. Zasada sześciu miesięcy

42. Rząd dowodził, że skarga była niedopuszczalna, ponieważ nie została spełniona zasada sześciu miesięcy. Utrzymywano, że postępowanie zakończono w dniu 28 września 2001, gdy Sąd Rejonowy w Legionowie utrzymał w mocy decyzję o umorzeniu śledztwa przeciw funkcjonariuszom policji, a ostateczny termin złożenia skargi upływał w dniu 28 marca 2002. Rząd zauważył, że skarżący złożyli zażalenie w dniu 12 kwietnia 2002 i wtedy ich pierwsze pismo dotarło do Trybunału, a nie w dniu 14 marca 2002, jak to zostało przedstawione w opisie stanu faktycznego. Skarżący podpisali skargę z tą ostatnią datą. Jednak z dokumentów udostępnionych Rządowi przez Trybunał nie wynikało, że skarżący złożyli skargę przed upływem sześciomiesięcznego okresu upływającego w dniu 28 marca 2002.

43. Skarżący utrzymywali, że otrzymali z Trybunału list z datą 18 kwietnia 2002, w którym Kanclerz potwierdził otrzymanie formularza ze skargą z datą 14 marca 2002. W związku z powyższym skarga została złożona w przewidzianym czasie.

44. Trybunał zauważył, że pierwsze pismo skarżących przedstawiające skargę nosiło datę 14 marca 2002. Pismo to, jak wskazuje data stempla pocztowego na kopercie, zostało wysłane w dniu 15 marca 2002, a zatem, Trybunał stwierdza, że skarga została złożona przed upływem obowiązującego okresu sześciomiesięcznego przewidzianego w artykule 35

§ 1 Konwencji. W związku z powyższym, wstępne zastrzeżenia Rządu dotyczące opóźnionego złożenia skargi muszą być oddalone.

2. Wyczerpanie wszystkich środków krajowych

45. Rząd również utrzymywał, że skarżący nie wyczerpali wszystkich dostępnych środków, ponieważ mogli wnieść roszczenia odszkodowawcze wobec Skarbu Państwa na podstawie artykułu 417 Kodeksu Cywilnego. W postępowaniu cywilnym sąd musiałby ustalić, czy zarzuty o znęcanie się były uzasadnione i w efekcie zdecydować, czy nastąpiło naruszenie artykułu 3 Konwencji. Rząd podkreślił, że ustalenia uczynione w sprawie karnej nie ograniczają sądów cywilnych.

46. W tej kwestii Rząd oparł się na wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2003 roku (nr II CKN 1370/00). W tej sprawie powód wystąpił z dobrym skutkiem do Sądu przeciw policji o odszkodowanie za szkody na zdrowiu poniesione w wyniku użycia broni palnej niezgodnie z prawem. Sąd Najwyższy postanowił, że umorzenie postępowania karnego przeciw danemu funkcjonariuszowi policji o przekroczenie uprawnień nie stanowiło przeszkody do ustalenia przez sąd cywilny, że funkcjonariusz policji popełnił czyn niedozwolony.

47. Skarżący utrzymywali, że domniemane zadośćuczynienie nie było wystarczające. Syn skarżących nie żądał odszkodowania za doznane krzywdy, który były wynikiem niezgodnego z prawem postępowania funkcjonariuszy policji i uznał wyrok, na którym oparł się Rząd, za nie mający związku ze sprawą. Syn skarżących domagał się uznania funkcjonariuszy policji za winnych i ukarania ich, zgodnie z rolą sądu karnego.

48. Trybunał poinformował, że podobne zastrzeżenia podnoszone przez Rząd w artykule 3 w sprawie przeciwko Polsce były badane i odrzucone przez Trybunał (patrz *H.D. przeciwko Polsce* (grudzień), nr 33310/96, 7 czerwca 2001 roku). Trybunał uważa, że Rząd nie wniósł żadnych nowych wniosków, które prowadziłyby Trybunał do odstąpienia od wcześniejszych ustaleń.

49. W każdym razie Trybunał przypomina, że w sprawach, w których osoba wnosi sporne roszczenie na podstawie artykułu 3 Konwencji, pojęcie skutecznego zadośćuczynienia pociąga za sobą, ze strony państwa, wnikliwe i skuteczne śledztwo, które doprowadzi do identyfikacji i ukarania winnych (patrz *Assenov i inni przeciwko Bułgarii*, 28 października 1998, § 102, RJD 1998-VIII, oraz *Selmouni przeciwko Francji* [GC], nr 25803/94, ECHR 1999-XII, § 79).

50. Na mocy specjalnego zobowiązania ustanowionego przez Konwencję dla wewnętrznych władz odnośnie spornych roszczeń na podstawie Artykułu 3, w niniejszej sprawie syn skarżących, zwracając się do polskich władz z prośbą o wszczęcie postępowania karnego w sprawie zarzutów o znęcanie, wywiązał się z obowiązku na podstawie artykułu 35 §

1 Konwencji umożliwienia państwu polskiemu właściwego załatwienia sprawy przez własny system prawny, zanim będzie zmuszone odpowiadać przed organem międzynarodowym za czyny będące przedmiotem zaskarżenia (patrz, *mutatis mutandis*, *Egmez przeciwko Cyprowi*, nr 30873/96, § 72, ECHR 2000-XII). A zatem Trybunał uznaje, że skarżący nie musieli zwracać się do pozwanego Rządu o cywilne środki zaradcze (patrz, *H.D. przeciwko Polsce*, cytowane powyżej). Ponadto, w wyniku czynu niedozwolonego w najlepszym razie zostałyby przyznane odszkodowanie, podczas gdy w sprawach o znęcanie się przez przedstawicieli państwa, zarzut o wykroczenie z artykułu 3 nie może być naprawiony wyłącznie za pomocą wypłaty rekompensaty (patrz, między innymi, *İlhan przeciwko Turcji* [GC], nr 22277/93, § 61, ECHR 2000-VII). Z tego powodu powołanie się Rządu na niedopuszczalność na podstawie niewyczerpania krajowych środków odwoławczych musi być oddalone.

3. Inne Przesłanki niedopuszczalności skargi

51. Trybunał stwierdza, że w rozumieniu artykułu 35 § 3 Konwencji skarga nie jest w sposób wyraźny bezzasadna. Stwierdza on również, że nie ma żadnej innej podstawy do jej niedopuszczenia. Z tego względu musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum

1. Domniemanie znęcania się przez policję

(a) Oświadczenia skarżących

52. Skarżący twierdzą, że ich syn nie stawiał oporu podczas zatrzymania. Utrzymują, że funkcjonariusze policji użyli pałek, aby dokonać zatrzymania ich syna. Funkcjonariusz policji M.K. potwierdził trzykrotne uderzenie Pawła Lewandowskiego w pośladki. Jednak raport medyczny przygotowany w dniu 5 sierpnia 2000 roku nie mówi nic o widocznych śladach użycia pałki, natomiast wskazał na inne poważne obrażenia doznane przez syna skarżących. Według opinii skarżących raport ten pokazuje, że przebieg wydarzeń towarzyszących zatrzymaniu Pawła Lewandowskiego różnił się od wersji podanej przez władze.

53. Jeżeli nawet założy się, że doszło do szamotaniny między synem skarżących a funkcjonariuszami policji, Rząd nie przedstawił żadnych argumentów, które dałyby podstawę do wyjaśnień, do jakiego stopnia użyto środków przymusu bezpośredniego. Skarżący utrzymują, że sądząc po doznanych przez ich syna obrażeniach opisanych w raporcie medycznym z dnia 5 sierpnia 2000 roku musiano użyć dużej siły (zobacz paragraf 11 powyżej). Skarżący utrzymywali, że nie było dowodów, że ich syn był

szczególnie niebezpieczny lub że był w posiadaniu broni. Nie było również żadnych dowodów na obrażenia doznane przez funkcjonariuszy policji.

54. Niniejszą sprawę należy odróżnić od sprawy *Berliński przeciwko Polsce* (nr 27715/95 i 30209/96, 20 czerwca 2002), gdy Trybunał nie był w stanie ustalić, czy znęcanie się miało miejsce w radiowozie, jak twierdzili skarżący i jak stwierdzono, obrażenia były skutkiem oporu stawianego policji podczas zatrzymania. Obecna sprawa różni się od wspomnianej, ponieważ D.G. widział funkcjonariusza policji kopiącego i uderzającego syna skarżących. Skarżący utrzymują, że nie ma znaczenia fakt, że D.G. nie widział zdarzenia od samego początku, gdyż w żadnych okolicznościach nie może być usprawiedliwione kopanie bezbronnej osoby leżącej na ziemi. Ponadto w przypadku *Berlińskiego* nie podlegało dyskusji, że podczas zatrzymania doszło do szamotaniny między skarżącymi a policją. W tym przypadku sprawa jest dyskusyjna. W efekcie państwo powinno odpowiadać z artykułu 3 odnośnie obrażeń doznanych przez syna skarżących.

(b) Oświadczenia Rządu

55. Rząd podkreślił, że syn skarżących został zatrzymany podczas działań przypadkowych, które zainicjowały nieprzewidziany przebieg wydarzeń, ponieważ stawiał opór przy zatrzymaniu i zaatakował policjanta. Według raportu lekarza sądowego obrażenia doznane przez Pawła Lewandowskiego mogły być wynikiem upadku na twardą powierzchnię.

56. Rząd podkreślił, że w świetle dowodu uzyskanego podczas śledztwa można stwierdzić, że Paweł Lewandowski był poddawany nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu lub że funkcjonariusze policji przekroczyli swoje uprawnienia podczas zatrzymania. Takie ustalenie zostało potwierdzone przez prokuratora rejonowego i okręgowego, a następnie przez sąd. Użycie siły, żeby skłonić syna skarżących do zgodnych z prawem wymagań funkcjonariuszy policji było konieczne ze względu na jego zachowanie. Ponadto zarzuty, że policja znęcała się nad Pawłem Lewandowskim nie zostały potwierdzone w śledztwie prowadzonym w kraju.

57. Rząd twierdził, że nawet zakładając, że obrażenia syna skarżących były na tyle poważne z powodu znęcania się, żeby być objętym zakresem artykułu 3, to podczas zatrzymania syn skarżących stawiał opór wobec uzasadnionych akcji funkcjonariuszy policji i używał bardzo obelżywego języka. Ponadto raporty lekarza medycznego nie potwierdziły, że poddane w wątpliwość obrażenia wynikały z przekroczenia uprawnień przez policję. W związku z powyższym w opinii Rządu obecna sprawa jest podobna do sprawy *Berlińskiego*, a skarga skarżących była w sposób oczywisty bezzasadna.

(c) Ocena Trybunału

58. Trybunał przypomina, że jeżeli osoba jest zatrzymana przez policję w dobrym zdrowiu, a po zwolnieniu stwierdza się u takiej osoby obrażenia, na państwie spoczywa obowiązek udzielenia przekonującego wyjaśnienia, co spowodowało te obrażenia, a co w przypadku zaniedbania rodzi oczywiste kwestie stosownie do artykułu 3 Konwencji (patrz, między innymi, *Selmouni przeciwko Francji* [GC], cytowane powyżej, § 87). Te same zasady obowiązują w przypadku domniemanego nękania powodującego obrażenia, które ma miejsce podczas zatrzymania syna skarżących (patrz *Klaas przeciwko Niemcom*, 22 września 1993, §§ 23-24, Seria A nr 269, oraz *Rehbock przeciwko Slovenii*, nr 29462/95, §§ 68-78, ECHR 2000-XII).

59. Zgodnie z orzecnictwem artykuł 3 nie zabrania użycia środków przymusu bezpośredniego w celu dokonania zatrzymania. Jednak środki przymusu bezpośredniego mogą być zastosowane tylko wtedy, jeżeli jest to niezbędne i nie mogą być nadmierne (patrz, między innymi, *Rehbock*, cytowany powyżej; *Altay przeciwko Turcji*, nr 22279/93, § 54, 22 maj 2001 rok, oraz *Ivan Vasilev przeciwko Bułgarii*, nr 48130/99, § 63, 12 kwiecień 2007 rok). Uciekanie się w stosunku do osoby pozbawionej wolności do użycia siły fizycznej, która nie była bezwzględnie spowodowana zachowaniem tej osoby umniejsza godność ludzką i zasadniczo narusza prawo określone w artykule 3 (patrz *Ribitsch przeciwko Austrii*, 4 grudnia 1995 roku, § 38, Seria A nr 336).

60. Strony nie kwestionowały, że obrażenia syna skarżących nastąpiły podczas zatrzymania. Jednak różniące się wersje tego, jak syn skarżących faktycznie doznał obrażeń były przedstawione przez skarżących oraz przez Rząd. Skarżący utrzymywali, że ich synowi kazano wysiąść z samochodu policyjnego, a następnie funkcjonariusze policji powalili go i kopali, gdy leżał na ziemi. Podkreślali, że nie stawiał oporu podczas zatrzymania.

61. Rząd, z kolei, obstawał, że policja użyła siły koniecznej wobec syna skarżących, który stawiał opór przy zatrzymaniu i był agresywny. Wedle ich oświadczenia uderzył i kopnął jednego z funkcjonariuszy policji w nogę i używał obelżywych słów w stosunku do nich. Rząd oświadczył, że obrażenia syna skarżących mogły być wynikiem upadku na twardą powierzchnię, ewidentnie spowodowanym walką z policją.

62. Trybunał również stwierdza, że Prokurator Rejonowy, w swojej decyzji z dnia 23 marca 2001 roku, opierając się na raporcie lekarza sądowego z dnia 16 grudnia 2000 roku, doszedł do wniosku, że obrażenia syna skarżących mogły powstać w wyniku użycia kolan, żeby go poskromić, kopania lub upadku na twardą powierzchnię. Prokurator Okręgowy w swojej decyzji z dnia 16 maja 2001 roku stwierdził, że zgodnie z niesprecyzowanym raportem lekarza sądowego takie same obrażenia mogły powstać w wyniku uderzenia syna skarżących, kopnięcia lub upadku na twardą powierzchnię. Trybunał zauważa, że raport lekarza sądowego z

dnia 16 grudnia 2000 roku został udostępniony przez skarżących i nie został zakwestionowany przez Rząd. Raport wyszczególnił obrażenia doznane przez syna skarżących i stwierdził, że mogły one „powstać w okolicznościach opisanych przez ofiarę”, mianowicie w wyniku użycia przemocy przez funkcjonariuszy policji. Raport nie zawierał wniosków, na których oparł się Prokurator Rejonowy, stąd Trybunał nie był w stanie sprawdzić, w jaki sposób prokurator mógł się do nich odwołać. Inny raport lekarza sądowego powołany w decyzji Prokuratora Okręgowego sugerował, że obrażenia syna skarżących mogły być spowodowane uderzeniem. Trybunał stwierdza, że inny raport lekarza sądowego, ewidentnie otrzymany przez prokuraturę, nie został przedstawiony przez Rząd. A poza tym, wnioski w nim zawarte oraz wnioski, na które powołuje się Prokurator Rejonowy nie są spójne z raportem lekarza sądowego z dnia 5 sierpnia 2000 roku oraz raportem lekarza sądowego z dnia 16 grudnia 2000 roku. Mając powyższe na uwadze, Trybunał uznaje wyjaśnienie Rządu, dotyczące pochodzenia obrażeń syna skarżących, za niewystarczające (patrz, *mutatis mutandis*, *Corsacov przeciwko Moldawii*, nr 18944/02, § 59, 4 kwietnia 2006 roku).

63. Ustalając okoliczności domniemanego znęcania się Trybunał przywiązuje szczególne znaczenie do dowodów przedstawionych przez D.G., który był osobą niezwiązaną z synem skarżących i jego dwoma kolegami. W toku dochodzenia zeznał on, że w krytycznym momencie widział ze swojej posesji dwóch funkcjonariuszy policji kopiających i uderzających mężczyznę. Jednak jego zeznania zostały zignorowane przez Prokuratora Rejonowego ewidentnie na takiej podstawie, że nie widział zakwestionowanego zdarzenia od początku. Trybunał nie dostrzega żadnego uzasadnienia dla takiego podejścia do sprawy i zgadza się ze skarżącymi, że nie miało znaczenia, czy świadek widział zdarzenie od początku. Co więcej, postępując w ten sposób, organy ścigania sprawiają godne ubolewania wrażenie, że kopanie i uderzanie osoby będącej pod nadzorem policji może być usprawiedliwione. Trybunał zauważa, że niniejszy przypadek może różnić się od przypadku *Berliński przeciwko Polsce* (cytowane powyżej) z tym, że w tym drugim przypadku nie było świadków, żeby ustalić, czy znęcanie się miało miejsce w radiowozie policyjnym jak domniemają skarżący w tamtym przypadku. Ponadto, w przypadku *Berlińskiego* ustalono, że skarżący poddali się zatrzymaniu dopiero wtedy, gdy zagrożono im bronią i w następstwie zostali skazani za zaatakowanie funkcjonariuszy policji.

64. Trybunał dalej zwraca uwagę na argument Rządu, że syn skarżących został zatrzymany podczas przypadkowej operacji, która zapoczątkowała nieoczekiwany rozwój wydarzeń. Jednak Trybunał uważa, że ten argument nie ma dostatecznej wagi w danych okolicznościach. Nawet zakładając, że syn skarżących – ewidentnie nietrzeźwy – walczył z funkcjonariuszami policji, nie ma dowodu, że był on szczególnie niebezpieczny, lub że był w

posiadaniu broni. Co więcej, Rząd nie powołał się na żaden dowód wskazujący na obrażenia doznane przez funkcjonariuszy policji. Rząd nie wysunął żadnego dodatkowego argumentu, który pozwoliłby Trybunałowi ustalić, że zachowanie syna skarżących uzasadniało użycie istotnej siły fizycznej, która sądząc po stosunkowo poważnych obrażeniach, musiała być użyta przez policję (patrz *Dzwonkowski przeciwko Polsce*, nr 46702/99, § 55, 12 kwietnia 2007 roku).

65. Trybunał przeanalizował domniemane naruszenie artykułu 3 ze szczególną starannością, ponieważ postanowienie to bezwzględnie zabrania niehumanitarnego lub poniżającego traktowania, niezależnie od zachowania ofiary (patrz *Ribitsch*, cytowane powyżej, § 32, oraz *Ivan Vasilev*, cytowane powyżej, § 64). Trybunał przypomina, że syn skarżących doznał szeregu stosunkowo poważnych obrażeń, jak to wykazały raporty lekarza sądowego z dnia 5 sierpnia oraz 16 grudnia 2000 roku (patrz paragrafy 11 oraz 24 powyżej). Na podstawie całego przedstawionego przed Trybunałem materiału, Trybunał nie znajduje podstaw do stwierdzenia, że w tym przypadku użycie siły fizycznej było konieczne, z powodu zachowania syna skarżących (patrz, dla kontrastu, *Berliński przeciwko Polsce*, cytowane powyżej). Mając na uwadze charakter obrażeń, Trybunał uważa, że Rząd nie przedstawił przekonujących czy wiarygodnych argumentów, które stanowiłyby podstawę do wyjaśnienia czy uzasadnienia stopnia siły użytej podczas zatrzymania. Wskutek czego siła użyta przez policję była nadmierna i nieuzasadniona w okolicznościach sprawy (patrz *Dzwonkowski*, cytowane powyżej, § 56).

66. Dlatego też, nastąpiło naruszenie artykułu 3 Konwencji odnośnie niehumanitarnego i poniżającego traktowania, któremu poddano syna skarżących podczas zatrzymania.

2. Stosowność prowadzonego śledztwa

(a) Wyjaśnienia skarżących

67. Skarżący utrzymywali, że śledztwo nie było skuteczne i gruntowne, jak wymaga tego artykuł 3 Konwencji. Prokuratura nie wyjaśniła pochodzenia licznych obrażeń doznanych przez syna skarżących i bezwarunkowo przyjęła zeznania funkcjonariuszy policji. Ponadto zignorowała dowód D.G., jedyne go świadka, który nie był zainteresowany wynikiem sprawy. Prokuratura również nie przesłuchała Dr D.S., który sporządził raport medyczny w dniu 5 sierpnia 2000 roku ani siostry syna skarżących, z którą syn skarżących skontaktował się ze swojego telefonu komórkowego podczas zatrzymania. Skarżący ponadto twierdzili, że problem nadużywania przemocy przez funkcjonariuszy egzekwujących prawo w Polsce był podkreślany przez Komitet Przeciwko Torturom Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas 38 sesji, która miała miejsce w dniu 18 maja 2007 roku.

(b) Wyjaśnienia Rządu

68. W opinii Rządu śledztwo w niniejszej sprawie było zgodne z wymogami zawartymi w artykule 3. Fakt, że dochodzenie zostało zaniechane z braku rozstrzygającego dowodu znęcania się nie może być równoznaczny z naruszeniem Konwencji. Organy krajowe wykazały determinację i nie szczędziły wysiłków w celu zidentyfikowania winnych. Prokurator Rejonowy przesłuchał wszystkich świadków, zlecił dwa raporty lekarzom sądowym oraz zbadał akta sprawy w postępowaniu przeciwko synowi skarżących. Ponadto jego decyzja została zbadana i utrzymana w mocy przez prokuratora wyższej instancji i sąd.

69. Rząd twierdził, że śledztwo było rzetelne i skuteczne. Nie było żadnego innego dowodu, który Prokuratura powinna była przyjąć w celu ustalenia faktów domniemanego znęcania się. W mniemaniu Rządu prokuratorzy nie ocenili okazanych dowodów w sposób arbitralny.

(c) Ocena Trybunału

70. Trybunał przypomina, że jeżeli osoba w sposób wiarygodny twierdzi, że była traktowana przez policję lub inne organy państwowe w sposób naruszający artykuł 3, to wówczas postanowienie to w związku z ogólnym obowiązkiem państwa na podstawie artykułu 1 Konwencji „zapewniającym każdemu człowiekowi, podlegającemu ich jurysdykcji, prawa i wolności określone w ... Konwencji”, w sposób domniemany nakłada obowiązek przeprowadzenia skutecznego śledztwa z urzędu. Takie śledztwo powinno być w stanie doprowadzić do zidentyfikowania i ukarania osób odpowiedzialnych (zobacz, między innymi, *Labita przeciwko Włochom* [GC], nr 26772/95, § 131, ECHR 2000-IV). Śledztwo dotyczące poważnych zarzutów maltretowania musi być przeprowadzone gruntownie. Oznacza to, że organy państwowe powinny zawsze dążyć do wyjaśnienia, co się naprawdę wydarzyło oraz nie powinny opierać się wyłącznie na pochopnych i nieuzasadnionych wnioskach zmierzających wyłącznie do zamknięcia śledztwa lub stanowiących podstawę ich decyzji (zobacz *Assenov i inni*, cytowane powyżej, § 103 i następne).

71. Na podstawie dowodów przytoczonych w niniejszym sprawie Trybunał stwierdził, że Państwo pozwane jest odpowiedzialne na podstawie artykułu 3 za maltretowanie syna skarżących (zobacz paragraf 66 powyżej). Skarga skarżących w tym względzie jest zatem „bezsorna”. Stąd władze miały obowiązek przeprowadzenia skutecznego śledztwa w sprawie okoliczności, w jakich syn skarżących doznał obrażeń.

72. Trybunał zauważa, że w związku ze skargą syna skarżących, że w dniu 3 sierpnia 2000 roku był on maltretowany przez funkcjonariuszy policji, prokuratora przeprowadziła śledztwo. Jednak śledztwo wykazało błędy w kilku względach. Po pierwsze, prokurator nie wyjaśnił pochodzenia rozległych obrażeń syna skarżących, pomimo dowodu medycznego.

Pomimo, że raporty lekarzy sądowych, na których opierała się prokuratura sugerowały, że obrażenia mogły być wynikiem przemocy, zaniedbał ten aspekt i założył, że wszystkie obrażenia wynikały z zachowania syna skarżących. Po drugie, bez przekonującej przyczyny, prokurator oddalił zeznanie D.G. które wyraźnie wskazywało, że funkcjonariusze policji maltretowali skarżącego. Po trzecie, prokurator zaniedbał wysłuchania zeznań dr D.S., który badał skarżącego wkrótce po zwolnieniu go i sporządził w tej sprawie pierwszy raport medyczny.

73. Trybunał stwierdza, że organy prokuratury bezwarunkowo przyjęły zeznania funkcjonariuszy policji bez brania pod uwagę faktu, że w sposób oczywisty byli zainteresowani wynikiem postępowania w sprawie oraz zmniejszeniem ich odpowiedzialności (zobacz *Dzwonkowski*, cytowane powyżej, § 65).

74. W świetle powyższego, Trybunał stwierdza, że śledztwo było powierzchowne, pozbawione obiektywizmu i zakończone postanowieniem, którego wnioski nie były podparte rzetelną analizą faktów.

75. W tym kontekście, wobec braku rzetelnego i skutecznego śledztwa w sprawie spornych roszczeń skarżącego, że był maltretowany przez funkcjonariuszy policji, Trybunał stwierdza, że również i w tym przypadku nastąpiło naruszenie artykułu 3 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

76. Artykuł 41 Konwencji przewiduje:

„Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej protokołów, oraz jeżeli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Umawiającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

A. Krzywda

77. Skarżący domagali się 15000 euro (EUR) za poniesioną szkodę niematerialną za cierpienia i ból spowodowane maltretowaniem ich syna. Niezależnie od cierpienia fizycznego, ich syn doznał również cierpienia umysłowego, które doprowadziło go do popełnienia samobójstwa. Ból rodziców nie można być tu zlekceważony.

78. Rząd uznał tę kwotę za nadmierną w świetle orzecznictwa Trybunału.

79. Wobec powyżej poczynionych ustaleń Trybunał stwierdził, że syn skarżących doznał stosunkowo poważnych obrażeń z rąk funkcjonariuszy policji. Mając na uwadze własne orzecznictwo w podobnych sprawach oraz

okoliczności niniejszej sprawy Trybunał przyznaje skarżącym 10 000 EUR za szkody niematerialne.

B. Koszty i wydatki

80. Skarżący nie wnieśli roszczeń w sprawie kosztów i wydatków.

C. Odsetki ustawowe

81. Trybunał uważa za stosowne stwierdzić, iż odsetki za zwłokę powinny być oparte na krańcowej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego, do której należy dodać trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje* skargę za dopuszczalną;
2. *Uznaje* że nastąpiło naruszenie artykułu 3 Konwencji z powodu maltretowania syna skarżących;
3. *Uznaje*, że nastąpiło naruszenie artykułu 3 Konwencji wynikające z braku przeprowadzenia skutecznego śledztwa w sprawie zarzutów skarżącego o maltretowanie;
4. *Uznaje*
 - (a) że pozwane Państwo ma zapłacić skarżącemu, w terminie trzech miesięcy od daty, kiedy wyrok stanie się prawomocny, zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, EUR 10 000 (dziesięć tysięcy euro) oraz zwrot kosztów i wydatków za szkody niematerialne, które mają być przeliczone na złote polskie według kursu z dnia realizacji;
 - (b) że od upływu powyższego trzymiesięcznego okresu do momentu zapłaty przez cały okres zwłoki naliczane od tej sumy będą zwykłe odsetki w wysokości równej krańcowej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego;
5. *Oddala* pozostałe roszczenie skarżącego odnoszące się do sprawiedliwego zadośćuczynienia.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczono pisemnie w dniu 13 stycznia 2009, zgodnie z Zasadą 77 §§ 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Lawrence Early
Kancelarz

Nicolas Bratza
Przewodniczący